

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

ULKOMAILLA HANKITUN OPETTAJAKELPOISUUDEN TUNNUSTAMINEN SUOMESSA

**ULKOMAILLA HANKITUN
OPETTAJAKELPOISUUDEN
TUNNUSTAMINEN SUOMESSA**

© Opetushallitus

Oppaat ja käsikirjat 2010:2

ISBN 978-952-13-4468-8 (nid.)

ISBN 978-952-13-4469-5 (pdf)

ISSN-L 1798-8950

ISSN 1798-8950 (painettu)

ISSN 1798-8969 (verkkójulkaisu)

Taitto: Elvi Turtiainen

www.oph.fi/julkaisut

Edita Prima Oy, Helsinki 2010

SISÄLTÖ

1. Johdanto	4
2. EU/ETA-kansalaisen EU/ETA-valtiossa hankkiman opettajan ammattipätevyyden tunnustaminen	6
2.1 Päätöksenteon periaatteet	6
2.2 Korvaava toimenpide ja lopullinen päätös	7
2.3 Esimerkkejä päätöksistä	8
2.3.1 Luokanopettaja	8
2.3.2 Aineenopettaja	10
2.3.3 Erityisopettaja	11
2.3.4 Erityislastentarhanopettaja	13
2.3.5 Lastentarhanopettaja ja esiopetusta antava opettaja	14
2.3.6 Lastentarhanopettaja	15
3. Opettajan pätevyys toisesta Pohjoismaasta	17
4. EU/ETA-alueen ulkopuolella hankitun opettajankoulutuksen rinnastaminen	17
4.1 Päätöksenteon periaatteet ja päätöksissä edellytettävät täydentävät opinnot	17
4.2 Esimerkkejä päätöksistä	18
4.2.1 Luokanopettaja	18
4.2.2 Aineenopettaja	19
4.2.3 Erityisopettaja	21
4.2.4 Lastentarhanopettaja ja esiopetusta antavat opettaja	21
4.2.5 Muut opetustehtävät	23
4.2.6 Ulkomaisen opintosuorituksen rinnastaminen opettajalta edellytettäviin opintoihin	23
5. Kelpoisuus vieraskielisen opetuksen antamiseen	24
5.1 Päätöksenteon periaatteet	24
5.2 Lisävaatimukset ja niiden suorittaminen	25
5.3 Esimerkkejä päätöksistä	25
5.3.1 Luokanopetus	25
5.3.2 Aineenopetus	26
6. Steinerpedagoginen opetus ja montessoripedagogiikkaan perustuva esiopetus	27
7. Päätöksen hakeminen ja hakemuksen käsittely	29

1. Johdanto

Opetushallitus päättää ulkomaisen tutkinnon tuottamasta virkakelpoisuudesta Suomessa. Opetushallituksen päätös on tarpeen, jos ulkomailla opiskellut hakee julkisen sektorin virkaan tai tehtävään, johon on lainsäädännössä asetettu kelpoisuusvaatimus. Kelpoisuusvaatimuksena voi olla tietyn tasoinen korkeakoulututkinto tai tietty Suomessa suoritettu tutkinto tai opintosuoritus.

Opettajan ammatti on Suomessa säännelty, eli opettajan tehtäviin on lainsäädännössä asetettu koulutusta koskevia kelpoisuusvaatimuksia. Jos ulkomailla tutkinnon suorittanut haluaa saada kelpoisuuden opettajan virkaan tai tehtävään Suomessa, hänen on yleensä haettava Opetushallituksen päätöstä kelpoisuudestaan.

Kelpoisuudesta useimpiin opettajan tehtäviin säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksesta annetussa asetuksessa (986/1998). Lastentarhanopettajan ja erityislastentarhanopettajan kelpoisuudesta säädetään kuitenkin sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa (272/2005) ja sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (608/2005).

Opetushallituksen päätökset perustuvat lakiin ammattipätevyyden tunnustamisesta (1093/2007, jatkossa ammattipätevyyslaki), lakiin ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta (531/1986, jatkossa ulkomaanopintolaki) tai asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Sovellettava lainsäädäntö määräytyy tutkinnon suorittamiseen, hakijan kansalaisuuden ja haettavan kelpoisuuden mukaan.

Jotta ulkomailla opettajankoulutuksen suorittanut voi saada päätöksen tutkintonsa tunnustamisesta Suomessa opettajan kelpoisuuden antaviin opintoihin, hakijalla tulee lähtömaassa olla täysi kelpoisuus toimia sellaisessa opetustehtävässä, johon Suomessa on laissa tai asetuksessa määrätty tietyt kelpoisuusvaatimukset. Hakemusta käsiteltäessä selvitetään lisäksi opettajankoulutukseen sisältyneiden opintojen laajuutta, vaativuutta ja sisältöä ja verrataan niitä vastaavaan tehtävään Suomessa vaadittaviin opintoihin. Päätöksessä voidaan edellyttää lisävaatimuksena opintojen, sopeutumisasjan tai kelpoisuuskokeen suorittamista.

Päätöksen muotoilussa noudatetaan kelpoisuuslainsäädännön muotoilua. Opetushallituksen päätös antaa kelpoisuuden koulutuksen osalta. Tehtävään voi olla muitakin vaatimuksia, kuten kielitaito tai työkokemus. Ne pitää osoittaa työnantajalle muilla tavoin.

Tämä opas on tarkoitettu ensisijaisesti asiantuntijoille, jotka työskentelevät ulkomaisen tutkinnon suorittaneiden opettajien parissa. Oppaassa annetaan tietoa lainsäädännöstä, johon päätöksenteko perustuu, kriteereistä päätöksen saamiselle ja esimerkkejä erilaisista päätöksistä. Oppaan lopussa kuvataan päätöksen hakemismenettely ja pääpiirteet hakemuksen käsittelystä Opetushallituksessa.

2. EU/ETA-kansalaisen EU/ETA-valtiossa hankkiman opettajan ammattipätevyyden tunnustaminen

Jos hakija on EU/ETA-valtion tai Sveitsin kansalainen ja on päteväitynyt opettajaksi toisessa EU/ETA-valtiossa tai Sveitsissä, päätös tehdään ammattipätevyysslain nojalla. Laki perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2005/36/EY ammattipätevyyden tunnustamisesta. Ammattipätevyysslain nojalla Opetushallitus voi antaa päätöksen opettajan kelpoisuudesta henkilölle, joka on toisessa jäsenmaassa täysin kelpoinen vastaavaan opettajan tehtävään.

Ammattipätevyysslain mukainen päätös voidaan antaa eräissä tapauksissa myös silloin, kun EU/ETA-kansalainen on hankkinut opettajan ammattipätevyyden EU/ETA-alueen ulkopuolella mutta toinen jäsenvaltio on tunnustanut pätevyyden ja hakija on hankkinut pätevyyden tunnustaneessa maassa vähintään kolmen vuoden ammattikokemuksen.

Ammattipätevyyden tunnustamisen lisäksi hakijalle annetaan ulkomaanopintolain mukainen tutkinnon tasoa koskeva rinnastamispäätös, jos hakija on suorittanut korkeakoulututkinnon. Tasopäätöksellä hakija voi osoittaa yleisen virkakelpoisuutensa myös muihin kuin opettajan tehtäviin.

2.1 Päätöksenteon periaatteet

Ammattipätevyyssdirektiiviin sisältyy pätevyysluokittelu, jossa pätevyyttä osoittavat todistukset on luokiteltu tasoihin a–e. Pätevyystasot on kuvattu ammattipätevyysslain 6 §:ssä.

Edellytyksenä myönteiselle päätökselle on, että hakijan opettajankoulutus sijoittuu enintään yhtä pätevyystasoa alemmalle tasolle kuin vastaavan opettajan kelpoisuuden tuottava suomalainen koulutus. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi 1–2-vuotisen, toisen asteen koulutuksen jälkeisen luokanopettajan koulutuksen (taso c) suorittanut opettaja ei voi saada luokanopettajan kelpoisuutta, johon Suomessa vaaditaan ylemmän korkeakoulututkinnon (taso e) suorittaminen. Sen sijaan alemman korkeakoulututkinnon tasoisen (taso d) luokanopettajan koulutuksen suorittanut voi saada luokanopettajan kelpoisuuden, koska suomalainen koulutus sijoittuu vain yhtä tasoa ylemmäksi (taso e).

Päätöstä tehdessä otetaan huomioon hakijan koulutuksen kesto, sisältö ja ammattitehtävien sisältö. Jos koulutus tai ammattitehtävien sisältö lähtömaassa eroaa olennaisesti vastaavaan opettajan tehtävään pätevöittävästä koulutuksesta tai ammattitehtävien sisällöstä Suomessa, voidaan hakijalle antaa ehdollinen päätös, jossa määrätään korvaavan toimenpiteen suorittaminen. Arvioitaessa korvaavan toimenpiteen tarpeellisuutta otetaan huomioon hakijan hankkima ammattikokemus ja täydentävät opinnot. Jos ammattikokemuksen tai täydentävien opintojen voidaan katsoa korvaavan olennaiset erot, hakijalle annetaan kelpoisuus ilman ehtoja.

2.2 Korvaava toimenpide ja lopullinen päätös

Korvaavista toimenpiteistä on säädetty valtioneuvoston asetuksella ammattipätevyyden tunnustamisessa edellytetyistä sopeutumisajasta ja kelpoisuuskokeesta (1207/2007). Korvaavana toimenpiteenä voidaan määrätä sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen suorittaminen. Päätöksen saanut voi itse valita, suorittaako sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen. Kelpoisuuskoee suoritetaan sellaisessa suomalaisessa korkeakoulussa, jossa voi suorittaa kyseessä olevassa opettajan tehtävässä edellytetyt opinnot. Korvaavan toimenpiteen voi suorittaa päätöksen antamispäivän jälkeen. Täydentäviä opintoja ei voida määrätä.

Sopeutumis aika suoritetaan siten, että päätöksen saanut työskentelee päätöksessä mainitussa opettajan tehtävässä Suomessa määräajaksi nimitettynä opettajana. Työpaikan henkilö hakee itse.

Kelpoisuuskokeessa osoitetaan niiden tietojen ja taitojen hallinta, joita kyseisessä opettajan ammatissa Suomessa vaaditaan. Opetushallituksen päätöksessä määritellään kelpoisuuskokeen aihealueet ja se, missä kokeen voi suorittaa. Kelpoisuuskoee koostuu opetustyyppistä riippuen 2–3 aihealueesta, joista hakijan suoritettavaksi määrätään osa tai kaikki. Kokeeseen kuuluu lisäksi portfolion laatiminen sekä palautekeskustelu. Kelpoisuuskoee suoritetaan pääsääntöisesti suomen tai ruotsin kielellä. Kelpoisuuskokeet on suunniteltu suomalaisten korkeakoulujen ja Opetushallituksen yhteistyönä.

Kun ehdollisen päätöksen saanut on suorittanut joko sopeutumisajan tai kelpoisuuskokeen, hänen tulee toimittaa Opetushallitukselle ilmoitus korvaavan toimenpiteen suorittamisesta ja sen liitteenä todistus suorituksesta. Opetushallitus antaa tämän jälkeen lopullisen päätöksen, jolla hakija osoittaa kelpoisuutensa.

2.3 Esimerkkejä päätöksistä

Seuraavassa annetaan esimerkkejä ammattipätevyyden tunnustamista koskeista hakemuksista ja päätöksistä. Esimerkkihakemuksista on tiedot hakijan koulutuksesta ja hänen mahdollisesti hankkimastaan ammattikokemuksesta. Annettujen esimerkkien lisäksi päätös voi koskea myös muuta opettajan kelpoisuutta, johon on lainsäädännössä asetettu kelpoisuusvaatimus.

2.3.1 Luokanopettaja

Esimerkki 1:

Tutkinnon suoritusmaa	Ranska
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Luokanopettaja, joka opettaa kaikkia aineita ikäryhmälle 6–12
Mitä hakee?	Kelpoisuus luokanopetukseen
Hakijan tutkinto	Maitrise histoire, 1997: historian alalla suoritettu akateeminen loppututkinto, joka on vaatinut nelivuotiset kokopäiväopinnot. Tutkinto sijoittuu direktiivin pätevyysluokituksessa tasolle e. Tutkinto rinnastetaan tasoltaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Diplôme professionnel de professeur des écoles, kansallisen kilpailun läpäisemisen jälkeen suoritettu yksivuotinen luokanopettajaharjoittelu ja siihen liittyvät opinnot sekä työskentely opettajaharjoittelijana yhden vuoden ajan.
Hakijan työkokemus pätevyyden hankkimisen jälkeen	Kahdeksan vuoden työkokemus luokanopettajana Suomessa
Ero Suomessa suoritettavaan luokanopettajan koulutukseen	Koska akateeminen loppututkinto on suoritettu muulla kuin kasvatustieteiden alalla, tutkintoon sisältyvät kasvatustieteelliset opinnot ja luokanopettajan monialaisia opintoja vastaavat opinnot ovat suppeat.

Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n todistukset tuottavat kelpoisuuden antaa perusopetuksessa luokanopetusta.

XX:n Suomessa hankkima ammattikokemus korvaa hänen saamansa koulutuksen ja vastaavan kansallisen koulutuksen välisen olennaisen eron.

Esimerkki 2:

Tutkinnon suoritusmaa	Britannia
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen luokanopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin suoritettuaan pakollisen perehdyttämiskauden (induction period).
Mitä hakee?	Kelpoisuus luokanopetukseen
Hakijan tutkinto	Bachelor of Arts, 2006: kasvatustieteen ja englannin kielen alalla suoritettu akateeminen loppututkinto, joka on vaatinut kolmivuotiset kokopäiväopinnot. Tutkinto sijoittuu direktiivin pätevyysluokituksessa tasolle d. Tutkinto rinnastetaan tasoltaan Suomessa suoritettavaan alempaan korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Professional Graduate Certificate in Education (PGCE), 2008: yksivuotinen luokanopettajan tehtäviin valmistava koulutus. Koska opettajankoulutukseen liittyvä pakollinen 12–18 kuukauden perehdyttämiskaus (Induction period) kouluopetuksessa on suorittamatta, hakijalla on ehdollisesti myönnetty opettajakelpoisuus (Qualified Teacher Status).
Hakijan työkokemus pätevyyden hankkimisen jälkeen	Ei.
Ero Suomessa suoritettavaan luokanopettajan koulutukseen	Koulutuksen kesto on lyhyempi kuin luokanopettajan koulutus Suomessa. Koulutus on alemmantasoinen kuin Suomessa suoritettava opettajankoulutus. Tutkintoon sisältyvät luokanopettajan monialaisia opintoja vastaavat opinnot ovat suppeat verrattuna Suomessa suoritettavaan luokanopettajan koulutukseen.

Opetushallituksen päätös ammattipätevyiden tunnustamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n todistukset tuottavat kelpoisuuden antaa perusopetuksessa luokanopetusta sen jälkeen, kun XX on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan.

Kelpoisuuskokeen kolme aihealuetta ovat opettajuutta tutkimassa, suomalainen koulu ja opetusnäyte luokanopetuksessa. Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa korkeakoulussa, jossa annetaan luokanopettajan kelpoisuuden tuottavaan tutkintoon johtavaa koulutusta.

Sopeutumisaika suoritetaan toimimalla luokanopettajan tehtävässä Suomessa. Vaadittavan sopeutumisajan pituus on 18 kuukautta. Sopeutumisaikana hakija työskentelee luokanopettajan tehtävässä vähintään 10 opetustuntia viikossa. Sopeutumisaika suoritetaan kaksinkertaisena, jos viikoittaisia opetustunteja on 5–9. Sopeutumisajan voi suorittaa useammassa jaksossa, jolloin jakson vähimmäispituus on 30 vuorokautta. Sopeu-

tumisaikaan ei lasketa yksittäisiä päiviä, alle 30 vuorokauden jaksoja eikä jaksoja, joissa opetustunteja on vähemmän kuin 5 tuntia viikossa.

Sopeutumisajan voi suorittaa <päätöksen pvm> jälkeen. Sopeutumisajan suorittaminen osoitetaan työnantajan antamalla todistuksella.

Opetushallitus tekee lopullisen tunnustamispäätöksen sen jälkeen, kun XX on toimittanut Opetushallitukselle todistuksen kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan suorittamisesta.

2.3.2 Aineenopettaja

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Romania
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen antamaan romanian kielen ja ranskan kielen aineenopetusta perusopetusta ja lukiota vastaavilla tasoilla.
Mitä hakee?	Kelpoisuus ranskan kielen aineenopetukseen perusopetuksessa ja lukiossa.
Hakijan tutkinto	Licență, 1990: romanian kieli pääaineena ja ranskan kieli sivuaineena suoritettu akateeminen loppututkinto, joka on vaatinut viisivuotiset kokopäiväopinnot. Tutkinto sijoittuu direktiivin pätevyysluokituksessa tasolle e. Tutkinto rinnastetaan tasoltaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Licență-tutkintoon sisältyvät opettajan pedagogiset opinnot ja harjoittelu.
Hakijan työkokemus pätevyden hankkimisen jälkeen	Ei.
Ero Suomessa suoritettavaan aineenopettajan koulutukseen	Ranskan kielen opetettavan aineen opinnot ovat suppeammat kuin lukion aineenopettajalta Suomessa vaadittavat opetettavan aineen opinnot.

Opetushallituksen päätös ammattipätevyden tunnustamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden antaa aineenopetusta, jonka kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, aineenopettajan koulutukseen kuuluvat ranskan kielen opetettavan aineen opinnot (vähintään 60 opintopistettä) ja opettajan pedagogiset opinnot (vähintään 60 opintopistettä).

Tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden antaa aineenopetusta, jonka kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, aineenopettajan koulutukseen kuuluvat ranskan kielen opetettavan aineen opinnot (vähintään 120 opintopistettä) ja opettajan pedagogiset opinnot (vähintään 60 opintopistettä), sen jälkeen, kun XX on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan.

Kelpoisuuskokeen kaksi aihealuetta ovat suomalainen koulu ja opetusnäyte ranskan kielen aineenopetuksessa lukiossa. Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa korkeakoulussa, jossa annetaan aineenopettajan kelpoisuuden tuottavaan tutkintoon johtavaa koulutusta.

Sopeutumisaika suoritetaan toimimalla lukion ranskan kielen aineenopettajan tehtävässä Suomessa. Vaadittavan sopeutumisaajan pituus on 9 kuukautta. Sopeutumisaikana hakija opettaa ranskan kieltä lukiossa vähintään 10 opetustuntia viikossa. Sopeutumisaika suoritetaan kaksinkertaisena, jos viikoittaisia opetustunteja on 5–9. Sopeutumisaajan voi suorittaa useammassa jaksossa, jolloin jakson vähimmäispituus on 30 vuorokautta. Sopeutumisaikaan ei lasketa yksittäisiä päiviä, alle 30 vuorokauden jaksoja eikä jaksoja, joissa opetustunteja on vähemmän kuin 5 tuntia viikossa.

Sopeutumisaajan voi suorittaa <päätöksen pvm> jälkeen. Sopeutumisaajan suorittaminen osoitetaan työnantajan antamalla todistuksella.

Opetushallitus tekee lopullisen tunnustamispäätöksen sen jälkeen, kun XX on toimittanut Opetushallitukselle todistuksen kelpoisuuskokeen tai sopeutumisaajan suorittamisesta.

2.3.3 Erityisopettaja

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Viro
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen antamaan sekä erityisopetusta että luokanopetusta.
Mitä hakee?	Kelpoisuus antaa laaja-alaista erityisopetusta ja erityisluokanopetusta.
Hakijan tutkinto	Erityisopettaja-logopedin tutkinto, 1992: viisivuotinen akateeminen loppututkinto kasvatustieteiden alalla. Tutkinto sijoittuu direktiivin pätevyysluokituksessa tasolle e. Tutkinto rinnastetaan tasoltaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Erityisopettaja-logopedin tutkintoon sisältyvät opettavan aineen opintojen opinnot, erityisopettajan opinnot ja harjoittelut sekä opettajan pedagogiset opinnot.
Hakijan työkokemus pätevyiden hankkimisen jälkeen	Ei.
Ero Suomessa suoritettavaan erityisopettajan ja erityisluokanopettajan koulutukseen	Erityisopettajan opinnot ovat suuntautuneet puhehäiriöisten opetukseen ja ovat kapea-alaisemmat kuin Suomessa suoritettavat erityisopettajan opinnot.

Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden antaa perusopetuslain (628/1998) 17 §:ssä tarkoitettua erityisopetustensa jälkeen, kun XX on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan.

Kelpoisuuskokeen kolme aihealuetta ovat erityisopettajuutta tutkimassa, suomalainen koulu ja opetusnäyte erityisopetuksessa. Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa korkeakoulussa, jossa annetaan erityisopettajan kelpoisuuden tuottavaan tutkintoon johtavaa koulutusta.

Sopeutumisaika suoritetaan toimimalla erityisopettajan tehtävässä Suomessa. Vaadittavan sopeutumisajan pituus on 18 kuukautta. Sopeutumisaikana hakija työskentelee erityisopettajan tehtävässä vähintään 10 opetustuntia viikossa. Sopeutumisaika suoritetaan kaksinkertaisena, jos viikoittaisia opetustunteja on 5–9. Sopeutumisajan voi suorittaa useammassa jaksossa, jolloin jakson vähimmäispituus on 30 vuorokautta. Sopeutumisaikaan ei lasketa yksittäisiä päiviä, alle 30 vuorokauden jaksoja eikä jaksoja, joissa opetustunteja on vähemmän kuin 5 tuntia viikossa.

Sopeutumisajan voi suorittaa <päätöksen pvm> jälkeen. Sopeutumisajan suorittaminen osoitetaan työnantajan antamalla todistuksella.

Opetushallitus tekee lopullisen tunnustamispäätöksen sen jälkeen, kun XX on toimittanut Opetushallitukselle todistuksen kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan suorittamisesta.

2.3.4 Erityislastentarhanopettaja

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Sveitsi
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen lastentarhanopettajan ja erityislastentarhanopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.
Mitä hakee?	Kelpoisuus erityislastentarhanopettajan tehtäviin.
Hakijan tutkinto	Diplôme de travail social filière éducation spécialisée, 1998: kolmivuotinen ammatillisesti suuntautunut korkeakoulututkinto lastentarhanopettajan ja erityislastentarhanopettajan koulutuksessa. Tutkinto sijoittuu direktiivin pätevyysluokituksessa tasolle d. Tutkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ammattikorkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Sisältyy korkeakoulututkintoon.
Hakijan työkokemus pätevyiden hankkimisen jälkeen	Neljän vuoden työkokemus erityislastentarhanopettajana Sveitsissä.
Ero Suomessa suoritettavaan erityislastentarhanopettajan koulutukseen	Suppeat erityispedagogiikan opinnot

Opetushallituksen päätös ammattipätevyiden tunnustamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n tutkintotodistus tuottaa kelpoisuuden erityislastentarhanopettajan tehtäviin sen jälkeen, kun XX on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan.

Kelpoisuuskokeen kaksi aihealuetta ovat erityisopettajuutta tutkimassa ja suomalainen varhaiskasvatus.

Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa korkeakoulussa, jossa annetaan erityislastentarhanopettajan kelpoisuuden tuottavaan tutkintoon johtavaa koulutusta.

Sopeutumisaika suoritetaan toimimalla erityislastentarhanopettajan tehtävissä Suomessa. Sopeutumisajan pituus on 12 kuukautta. Sopeutumisajana hakija työskentelee erityislastentarhanopettajan tehtävässä yhteensä keskimäärin vähintään 22 tuntia viikossa. Sopeutumisaika suoritetaan kaksinkertaisena, jos hakija työskentelee tehtävässä keskimäärin 11–22 tuntia viikossa. Sopeutumisajan voi suorittaa myös useassa jaksossa. Sopeutumisajkaan sisältyvän jakson vähimmäispituus on yksi kuukausi. Sopeutumisajkaan ei lasketa yksittäisiä päiviä, alle 30 vuorokauden jaksoja eikä jaksoja, joissa työaika on alle 11 tuntia viikossa.

Sopeutumisajan voi suorittaa <päätöksen pvm> jälkeen. Sopeutumisajan suorittaminen osoitetaan työnantajan antamalla todistuksella.

Opetushallitus tekee lopullisen tunnustamispäätöksen sen jälkeen, kun XX on toimittanut Opetushallitukselle todistuksen kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan suorittamisesta.

2.3.5 Lastentarhanopettaja ja esiopetusta antava opettaja

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Viro
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen lastentarhanopettajan ja esiopetusta antavan opettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.
Mitä hakee?	Lastentarhanopettaja, esiopetusta antava opettaja
Hakijan tutkinto	Baccalaureus artium, 2005: nelivuotinen kasvatustieteiden alalla suoritettu akateeminen tutkinto. Tutkinto sijoittuu direktiivin pätevyysluokituksessa tasolle e. Tutkinto rinnastetaan tasoltaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Yliopiston täydennyskoulutusohjelmassa suoritettu varhaiskasvatuksen tehtäviin pätevöittänyt koulutus, 2008. Koulutuksen laajuus on ollut 160 tuntia ja se on pätevöittänyt lastentarhanopettajan ja esiopetusta antavan opettajan tehtäviin.
Hakijan työkokemus pätevyiden hankkimisen jälkeen	Ei.
Ero Suomessa suoritettavaan koulutukseen	Hakijan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tehtäviin valmistavat opinnot ovat suppeat verrattuna Suomessa suoritettavaan koulutukseen.

Opetushallituksen päätös ammattipätevyiden tunnustamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n todistukset tuottavat sosiaali-
huollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain
(272/2005) 7 §:n mukaisen kelpoisuuden lastentarhanopettajan tehtäviin
sen jälkeen, kun XX on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutu-
misajan.

Todistukset tuottavat myös opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta an-
netun asetuksen (986/1998), sellaisena kuin se on 3.11.2005 annetussa
asetuksessa (865/2005), 7 §:n 2 momentin mukaisen kelpoisuuden antaa
esiopetusta opetusryhmälle, johon ei kuulu perusopetuksen oppilaita, sen
jälkeen, kun XX on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan.

Kelpoisuuskokeen kaksi aihealuetta ovat suomalainen varhaiskasvatus ja kasvatuksellinen tilanne.

Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa korkeakoulussa, jossa annetaan lastentarhanopettajan ja esiopetuksesta vastaavan opettajan kelpoisuuden tuottavaan tutkintoon johtavaa koulutusta.

Sopeutumis aika suoritetaan toimimalla lastentarhanopettajan ja esiopetuksesta vastaavan opettajan tehtävässä Suomessa. Sopeutumisajan pituus on 12 kuukautta. Sopeutumisajana hakija työskentelee lastentarhanopettajan ja esiopetuksesta vastaavan opettajan tehtävässä yhteensä keskimäärin vähintään 22 tuntia viikossa. Sopeutumis aika suoritetaan kaksinkertaisena, jos hakija työskentelee tehtävässä keskimäärin 11–22 tuntia viikossa. Sopeutumisajan voi suorittaa myös useassa jaksossa. Sopeutumisajkaan sisältyvän jakson vähimmäispituus on yksi kuukausi. Sopeutumisajkaan ei lasketa yksittäisiä päiviä, alle 30 vuorokauden jaksoja eikä jaksoja, joissa työaika on alle 11 tuntia viikossa.

Sopeutumisajan voi suorittaa <päätöksen pvm> jälkeen. Sopeutumisajan suorittaminen osoitetaan työnantajan antamalla todistuksella.

Opetushallitus tekee lopullisen tunnustamispäätöksen sen jälkeen, kun XX on toimittanut Opetushallitukselle todistuksen kelpoisuuskokeen tai sopeutumisajan suorittamisesta.

2.3.6 Lastentarhanopettaja

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Saksa
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen lastentarhanopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.
Mitä hakee?	Lastentarhanopettaja
Hakijan tutkinto ja opettajan koulutus	Saksan demokraattisessa tasavallassa suoritettu lastentarhapedagogiikan alan kaksivuotinen tutkinto, 1990. Todistukset sijoittuvat direktiivin pätevyysluokituksessa tasolle c. Koska tutkinto ei ole korkeakoulututkinto, sitä ei voida tasoltaan rinnastaa Suomessa suoritettavaan tutkintoon. Lisäksi Saksan liittotasavallassa suoritettavat yksivuotiset täydennysopinnot ja niiden perusteella myönnetty Erzieherin-pätevyystodistus, 1998.
Hakijan työkokemus pätevyden hankkimisen jälkeen	Ei.
Ero Suomessa suoritettavaan koulutukseen	Koulutus on tasoltaan alempi kuin lastentarhanopettajan koulutus Suomessa. Suppeat kasvatustieteelliset opinnot.

Opetushallituksen päätös ammattipätevyyden tunnustamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n tutkintotodistus tuottaa sosiaali-
huollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain
(272/2005) 7 §:n mukaisen kelpoisuuden lastentarhanopettajan tehtäviin,
sen jälkeen kun XX:n on suorittanut joko kelpoisuuskokeen tai sopeutu-
misajan.

Kelpoisuuskokeen kolme aihealuetta ovat lastentarhanopettajuutta tutki-
massa, suomalainen varhaiskasvatus ja kasvatuksellinen tilanne.

Kelpoisuuskokeen voi suorittaa sellaisessa korkeakoulussa, jossa annetaan
lastentarhanopettajan kelpoisuuden tuottavaan tutkintoon johtavaa koulu-
tusta.

Sopeutumis aika suoritetaan toimimalla lastentarhanopettajan tehtävässä
Suomessa. Sopeutumisajan pituus on 24 kuukautta. Sopeutumis aikana ha-
kija työskentelee lastentarhanopettajan tehtävässä keskimäärin vähintään
22 tuntia viikossa. Sopeutumis aika suoritetaan kaksinkertaisena, jos ha-
kija työskentelee tehtävässä keskimäärin 11–22 tuntia viikossa. Sopeutu-
misajan voi suorittaa myös useassa jaksossa. Sopeutumis aikaan sisältyvän
jakson vähimmäispituus on yksi kuukausi. Sopeutumis aikaan ei lasketa
yksittäisiä päiviä, alle 30 vuorokauden jaksoja eikä jaksoja, joissa työaika
on alle 11 tuntia viikossa.

Sopeutumisajan voi suorittaa <päätöksen pvm> jälkeen. Sopeutumisajan
suorittaminen osoitetaan työnantajan antamalla todistuksella.

Opetushallitus tekee lopullisen tunnustamispäätöksen sen jälkeen, kun
XX on toimittanut Opetushallitukselle todistuksen kelpoisuuskokeen tai
sopeutumisajan suorittamisesta.

3. Opettajan pätevyys toisesta Pohjoismaasta

Jos henkilö on suorittanut Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa tai Islannissa vähintään kolmivuotisen virallisen luokanopettajan tutkinnon, hän on ilman erillistä päätöstä kelpoinen luokanopettajaksi (ks. asetus 986/1998, 4 §).

Jos henkilö on suorittanut Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa tai Islannissa alle kolmivuotisen luokanopettajan tutkinnon, hän on kelpoinen opettamaan perusopetuksen luokilla 1–4 ja Opetushallituksen päätöksessä 181/014/1998 määritellyt lisäopinnot suoritettuaan koko perusopetuksessa.

Siinäkin tapauksessa, että toisessa Pohjoismaassa luokanopettajan tutkinnon suorittanut henkilö on kelpoinen ilman päätöstä, hän voi halutessaan hakea Opetushallitukselta ammattipätevyyslain mukaista päätöstä kelpoisuudestaan.

4. EU/ETA-alueen ulkopuolella hankitun opettajankoulutuksen rinnastaminen

Silloin, kun hakija on suorittanut opettajatutkintonsa EU/ETA:n ulkopuolisessa maassa tai hänellä on muun kuin jonkin EU/ETA-valtion kansalaisuus, sovelletaan päätöksenteossa ulkomaanopintolakia sekä valtioneuvoston asetusta ulkomailta suoritettuja korkeakouluopintoja täydentävistä opinnoista (1206/2007). Tällöin puhutaan tutkinnon tai opintojen rinnastamisesta.

4.1 Päätöksenteon periaatteet ja päätöksissä edellytettävät täydentävät opinnot

Jos hakemus koskee kelpoisuutta opettajan tehtävään Suomessa, ulkomaista opettajankoulutusta verrataan Suomessa vastaavaan tehtävään vaadittaviin opintoihin. Rinnastettavien opintojen tulee vastata sekä laajuudeltaan ja vaativuudeltaan että sisällöltään Suomessa kyseiseen opettajankoulutukseen kuuluvia opintoja.

Jos opinnot eivät sellaisenaan vastaa sisällöltään samaan opettajan tehtävään Suomessa vaadittavia opintoja, päätös voidaan antaa ehdollisena. Päätöksessä edellytetään tällöin lisävaatimuksena täydentävien opintojen suorittamista Suomessa. Täydentävät opinnot voivat olla esimerkiksi aineenhallintaan liittyviä opintoja tai kasvatustieteellisiä opintoja. Täydentäville opinnoille on määritelty enimmäismäärät asetuksella 1206/2007. Mikäli enimmäismäärä ylittyy, ei myönteistä päätöstä voida antaa. Tarvittaessa Opetushallitus pyytää suomalaisen yliopiston lausunnon opintojen sisällön vastaavuuden arvioimiseksi.

Silloin kun päätöksessä määrätään täydentäviä opintoja, tulee päätöksen saaneen hankkia itse opinto-oikeus sellaisesta yliopistosta, jossa järjestetään kyseisiä opintoja. Opinnot suoritettuaan Opetushallituksen ehdollisen päätöksen saanut saa yliopistosta todistuksen suorittamistaan opinnoista. Hän voi tämän jälkeen osoittaa kelpoisuutensa ehdollisella päätöksellä ja yliopiston antamalla todistuksella. Uutta päätöstä ei tarvitse hakea.

4.2 Esimerkkejä päätöksistä

4.2.1 Luokanopettaja

Luokanopettajan koulutus on Suomessa ylemmän korkeakorkeakoulututkinnon tasoinen tutkinto. Jotta ulkomainen tutkinto voidaan rinnastaa Suomessa luokanopettajalta vaadittaviin opintoihin, sen tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja sisällöltään luokanopettajan koulutukseen sisältyviä opintoja. Tutkinnon on lisäksi pitänyt suoritusmaassa antaa täysi kelpoisuus luokanopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.

Tutkinnon tason vastaavuuden arvioi Opetushallitus. Opintojen sisällön vastaavuudesta Opetushallitus voi pyytää vastaavuukslausunnon yliopiston luokanopettajan koulutusta järjestävästä yksiköstä. Lausunnossa pyydetään kannanottoa siihen, vastaako tutkinto Suomessa suoritettavaa luokanopettajan kelpoisuuden tuottavaa kasvatustieteen maisterin tutkintoa. Lisäksi pyydetään määrittelemään mahdollisesti vaadittavat täydentävät opinnot.

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Venäjä
Hakijan tutkinto	Alaluokkien opettaja ja karjalan kielen opettaja, 2000. Tutkinto on viisivuotinen akateeminen loppututkinto, joka on tasoltaan rinnastettavissa Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Tutkintoon sisältyy opettajankoulutus.
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen luokanopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.

Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.

XX:n suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan luokanopettajan kelpoisuuden tuottavaan kasvatustieteen maisterin tutkintoon, johon sisältyvät vähintään 60 opintopisteen laajuiset peruskoulussa tai perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot sekä vähintään 60 opintopisteen laajuiset opettajan pedagogiset opinnot, jos hän suorittaa Suomessa täydentävinä opintoina seuraavat luokanopettajan koulutuksen tutkintovaatimusten mukaiset opinnot (yhteensä 59 opintopistettä):

- opetuksen tutkimus (5 op)
- joko syventävät määrälliset tutkimusmenetelmät (5 op) tai syventävät laadulliset tutkimusmenetelmät (5 op)
- syventävien opintojen sivulaudaturtyö ja tutkielmaopinnot (sis. seminaarit) (30 op)
- maisteripraktikumi (8 op)
- äidinkielen ja kirjallisuuden didaktiikka (8 op),
- joko evankelis-luterilaisen uskonnon didaktiikan perusosa (3 op) tai elämänskatsomustiedon didaktiikan perusosa (3 op).

4.2.2 Aineenopettaja

Aineenopettajan tehtäviin vaaditaan Suomessa ylempi korkeakoulututkinto, aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opetettavan aineen opinnot sekä opettajan pedagogiset opinnot. Jotta ulkomaiset opinnot voidaan rinnastaa Suomessa aineenopettajalta vaadittaviin opintoihin, tutkinnon tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja opintojen sisällöltään aineenopettajan tehtäviin vaadittavia opintoja. Lisäksi edellytetään, että hakijan tutkinto on antanut aineenopettajan kelpoisuuden tutkinnon suoritusmaassa.

Tutkinnon tason vastaavuuden arvioi Opetushallitus. Arvioidessaan ulkomaisien opintojen vastaavuutta Suomessa suoritettaviin opetettavan aineen opintoihin Opetushallitus voi pyytää lausunnon alan opetusta antavasta yliopiston tiedekunnasta. Lausunnossa tiedekuntaa pyydetään arvioimaan, voidaanko tutkintoon sisältyvät opinnot rinnastaa vähintään 60 tai vähintään 120 opintopisteen laajuisiin aineenopettajan koulutuksessa suoritettaviin opetettavan aineen opintoihin kyseisessä aineessa. Lisäksi pyydetään määrittelemään mahdollisesti tarvittavat täydentävät opinnot.

Opettajan pedagogisten opintojen rinnastamisen osalta Opetushallitus tekee päätöksen ilman lausuntoa. Opettajan pedagogisten opintojen osalta päätös on käytännössä aina ehdollinen. Hakijan tulee täydentää opintoja Suomessa suoritettavilla 15 opintopisteen laajuisilla pedagogisilla opinnoilla, joihin sisältyy opetusharjoittelua ja siihen liittyviä opintoja. Tämän jälkeen opinnot rinnastuvat vähintään 60 opintopisteen laajuisiin opettajan pedagogisiin opintoihin. Hakijan tulee itse hankkia opinto-oikeus opintoihin joko yliopistosta tai ammatillisesta opettajakorkeakoulusta.

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Meksiko
Hakijan tutkinto	Licenciado en Lengua Extranjeras pääaineena englannin kieli, 2002. Tutkinto on viisivuotinen akateeminen loppututkinto, joka on tasoltaan rinnastettavissa Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Tutkintoon sisältyy opettajankoulutus.
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen englannin kielen aineenopettajan tehtäviin perusopetusta ja lukiota vastaavilla tasoilla.

Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.

Tutkintoon sisältyvät englannin kielen ja kirjallisuuden opinnot rinnastetaan aineenopettajan koulutukseen kuuluviin englannin kielen opetettavan aineen opintoihin (vähintään 60 opintopistettä), jos hakija suorittaa Suomessa täydentävinä opintoina englantilaisen filologian aineopinnoista rakenneanalyysin (3 opintopistettä).

Tutkintoon sisältyvät englannin kielen ja kirjallisuuden opinnot rinnastetaan aineenopettajan koulutukseen kuuluviin englannin kielen opetettavan aineen opintoihin (vähintään 120 opintopistettä), jos hakija suorittaa Suomessa edellä mainittujen opintojen lisäksi englantilaisen filologian syventävistä opinnoista ääntämisen tarkistuksen (0 opintopistettä) ja sivuainetutkielman (20 opintopistettä).

Jos hakija suorittaa täydentävinä opintoina Suomessa yhden lukukauden opetusharjoittelun ja siihen liittyvät opinnot (yhteensä 15 opintopistettä), tutkintoon sisältyvät kasvatustieteen opinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin opettajan pedagogisiin opintoihin (vähintään 60 opintopistettä).

4.2.3 Erityisopettaja

Erityisopettajan tehtäviin vaaditaan Suomessa ylempään korkeakoulututkinnon tasoinen tutkinto. Jotta ulkomaiset opinnot voidaan rinnastaa Suomessa erityisopettajalta vaadittaviin opintoihin, tutkinnon tulee vastata tasoltaan Suomessa suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa ja opintojen sisällöltään Suomessa suoritettavaa erityisopettajan koulutusta. Tutkinnon on lisäksi pitänyt suoritusmaassa antaa täysi kelpoisuus erityisluokanopettajan tai laaja-alaisen erityisopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.

Tutkinnon tason vastaavuuden arvioi Opetushallitus. Opintojen sisällön vastaavuudesta Opetushallitus voi pyytää vastaavuukslausunnon erityisopettajan opintoja järjestävältä yliopiston tiedekunnalta. Lausunnossa pyydetään arvioimaan tutkintoon sisältyvien erityispedagogisten opintojen vastaavuutta vähintään 60 opintopisteen laajuisiin erityisopettajan opintoihin. Lisäksi pyydetään määrittelemään mahdollisesti tarvittavat täydentävät opinnot.

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Venäjä
Hakijan tutkinto	Oligofreniapedagogi ja logopediopettaja erikoisalana oligofreniopedagogiikka ja lisäerikoisalana logopedia, 2006. Tutkinto on viisivuotinen akateeminen loppututkinto, joka on tasoltaan rinnastettavissa Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Tutkintoon sisältyy erityisopettajan koulutus.
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen erityisopettajan tehtäviin.

Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan ylempään korkeakoulututkintoon.

Tutkintoon sisältyvät erityispedagogiset opinnot rinnastetaan Suomessa suoritettaviin 60 opintopisteen laajuisiin erityisopettajan opintoihin sen jälkeen, kun XX on suorittanut täydentävinä opintoina Suomessa erillisiin erityisopettajan opintoihin kuuluvat 15 opintopisteen laajuiset opinnot, joihin sisältyy opetusharjoittelu.

4.2.4 Lastentarhanopettaja ja esiopetusta antavat opettaja

Lastentarhanopettajan tehtäviin vaaditaan Suomessa alemman korkeakoulututkinnon tasoinen tutkinto. Jotta ulkomaiset opinnot voidaan rinnastaa Suomes-

sa lastentarhanopettajalta vaadittaviin opintoihin, niiden tulee vastata tasoltaan vähintään Suomessa suoritettavaa alempaa korkeakoulututkintoa ja sisällöltään lastentarhanopettajan koulutusta. Tutkinnon on lisäksi pitänyt suoritusmaassa antaa täysi kelpoisuus lastentarhanopettajan tehtäviä vastaaviin tehtäviin.

Tutkinnon tason vastaavuuden arvioi Opetushallitus. Opintojen sisällön vastaavuudesta Opetushallitus voi pyytää vastaavuukslausunnon lastentarhanopettajan koulutusta järjestävältä yliopiston tiedekunnalta. Lausunnossa pyydetään arvioimaan tutkintoon sisältyvien opintojen vastaavuutta kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon, johon sisältyvät vähintään 60 opintopisteen laajuiset varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Lisäksi pyydetään määrittelemään mahdollisesti tarvittavat täydentävät opinnot.

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Chile
Hakijan tutkinto	Licenciado en educación erikoisalana esikoulukasvatus, 2007. Tutkinto on nelivuotinen akateeminen tutkinto, joka on rinnastettavissa Suomessa suoritettavaan alempaan korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Tutkintoon sisältyy erityisopettajan koulutus.
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Kelpoinen lastentarhanopettajan/esiopetuksen tehtäviin.

Opetushallituksen päätös tutkinnon rinnastamisesta:

Opetushallitus on päättänyt, että XX:n suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan Suomessa suoritettavaan alempaan korkeakoulututkintoon.

XX:n suorittama korkeakoulututkinto rinnastetaan kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon, johon sisältyvät vähintään 60 opintopisteen laajuiset varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, sen jälkeen, kun hän on suorittanut täydentävinä opintoina seuraavat lastentarhanopettajan koulutuksen tutkintovaatimusten mukaiset opinnot (yhteensä 28 opintopistettä):

- Päivähoidon ohjausjärjestelmät Suomessa 3 op
- Varhaiskasvatus suomalaisen yhteiskunnan kontekstissa:
 - perhepolitiikka 3 op
 - harjoittelu (perehtyminen suomalaiseen päivähöitoon) 6 op
- Esi- ja alkuopetukseen liittyvät opinnot
 - suomalainen opetussuunnitelmajärjestelmä 5 op
- Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa 3 op
- Kulttuurinen perusta, etiikka ja uskontokasvatus 3 op

- Suomalaisen lastenkulttuurin tuntemus
 - esim. kuvataide, lastenkirjallisuus, musiikki 5 op.

Täydentävät opinnot suoritettuaan hakijalla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) 7 §:n mukainen kelpoisuus lastentarhanopettajan tehtävään ja opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) 7 §:n mukainen kelpoisuus antaa esiopetusta opetusryhmälle, johon ei kuulu perusopetusta saavia oppilaita.

4.2.5 Muut opetustehtävät

Aina, kun kelpoisuusvaatimuksena opettajan tehtävään on tietyntasoinen tutkinto, opettajan pedagogiset opinnot ja opetettavan aineen opinnot tai jokin näistä, kelpoisuuden voi osoittaa Opetushallituksen päätöksellä. Opetushallitus päättää vain koulutuksesta. Jos hakijan päätöksessä ei ole rinnastettu jotain kelpoisuuden osaa, hakijan tulee siltä osin täydentää kelpoisuuttaan suorittamalla tutkinto tai opintoja Suomessa.

On tiettyjä opettajan tehtäviä, joihin on koulutusta koskevana kelpoisuusvaatimuksena esimerkiksi soveltuva Suomessa suoritettava tutkinto tai soveltuva Suomessa suoritettava tutkinto ja opettajan pedagogiset opinnot. Tällaisia opetustehtäviä on esimerkiksi taiteen perusopetuksessa, vapaassa sivistystyössä ja ammatillisessa koulutuksessa. Opetushallituksen päätöksellä voi tällöin osoittaa kelpoisuutensa tutkinnon tason ja mahdollisesti vaadittavien opettajan pedagogisten opintojen osalta. Tutkinnon soveltuvuudesta kulloiseenkin tehtävään päättää työnantaja.

Jos kelpoisuusvaatimukseen sisältyy esimerkiksi työkokemusvaatimus tai kieli-taitoa koskevia vaatimuksia, kelpoisuus näiltä osin täytyy osoittaa erikseen.

4.2.6 Ulkomaisen opintasuorituksen rinnastaminen opettajalta edellytettäviin opintoihin

Vaikka hakijalla ei olisi tutkinnon suoritusmaassa opettajan kelpoisuutta, hän voi hakea tutkinnon tason rinnastamisen lisäksi opetettavan aineen opintojen rinnastamista, jos tutkinto on ylemmän korkeakoulututkinnon tasoinen ja siihen on sisältynyt laajat opinnot jossain sellaisessa aineessa, jonka aineenopettajaksi Suomessa voi valmistua. Tällainen päätös voi olla tarpeen, jos hakija suunnittelee aineenopettajan uraa ja aikoo Suomessa täydentää kelpoisuuttaan opettajan pedagogisilla opinnoilla.

5. Kelpoisuus vieraskielisen opetuksen antamiseen

Ulkomaanopinto- ja ammattipätevyyslain mukaisten päätösten lisäksi Opetushallitus antaa päätöksiä kelpoisuudesta opetukseen, jossa opetuskieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Päätös voi koskea kelpoisuutta vieraskielisen opetuksen antamiseen esiopetuksessa, luokanopetuksessa, erityisopetuksessa tai perusopetuksen tai lukion aineenopetuksessa. Päätökset perustuvat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 21 §:ään.

Ulkomailla opettajankoulutuksen suorittanut ei yleensä tarvitse erillistä päätöstä riittävästä opinnoista vieraskieliseen opetukseen, jos hän saa päätöksen toisessa EU/ETA-maassa hankkimansa opettajanpätevyyden tunnustamisesta tai päätöksen EU/ETA:n ulkopuolisen koulutuksen rinnastamisesta Suomessa opettajalta vaadittaviin opintoihin. Päätöksiä on annettu pääasiassa sellaisille EU/ETA-alueen ulkopuolisissa maassa opettajakoulutuksen saaneille, joiden tutkinto ei ole rinnastettavissa ylempään korkeakoulututkintoon.

5.1 Päätöksenteon periaatteet

Kelpoisuuden saamiseksi vaaditaan ainakin seuraavaa:

- hakija on lähtömaassa täysin pätevä vastaavaan tehtävään
- hakijan suorittama opettajakoulutus on vähintään alemman korkeakoulututkinnon tasoinen
- hakija on suorittanut riittävän laajat pedagogiset ja opetettavan aineen opinnot
- hakija on suorittanut opettajakoulutuksensa sillä vieraalla kielellä, jolla opettaa Suomessa ja joka on lähtömaan virallinen kieli

Opetustyyppistä riippuen on tarkennettuja edellytyksiä.

Riittäviä opintoja koskevan päätöksen lisäksi hakijalle annetaan ulkomaanopintolain mukainen tutkinnon tasoa koskeva rinnastamispäätös.

5.2 Lisävaatimukset ja niiden suorittaminen

Päätöksissä edellytetään yleensä kelpoisuuskokeen suorittamista. Kelpoisuuskokeessa osoitetaan Suomessa kyseisessä opetustehtävässä vaadittavien tietojen ja taitojen hallinta. Opetushallituksen päätöksessä määritellään kelpoisuuskokeen aihealueet ja se, missä kokeen voi suorittaa. Kokeen voi suorittaa joko suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Mikäli hakija on hankkinut Suomessa työkokemusta opettajana, se otetaan huomioon kelpoisuuskokeen sisältöä määriteltäessä.

Kelpoisuuskokeen suoritettuaan ehdollisen päätöksen saanut saa yliopistosta todistuksen kokeen suorittamisesta. Hän voi tämän jälkeen osoittaa kelpoisuutensa ehdollisella päätöksellä ja kelpoisuuskokeesta annetulla todistuksella. Uutta päätöstä ei tarvitse hakea.

5.3 Esimerkkejä päätöksistä

5.3.1 Luokanopetus

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Kanada
Hakijan tutkinto	Bachelor of Arts pääaineena historia, 2004. Bachelor of Education pääaineena kasvatustiede, 2004. Tutkinnot ovat akateemisia loppututkintoja, joihin johtaneet opinnot ovat olleet yhteensä nelivuotiset. Tutkinnot rinnastetaan tasoltaan Suomessa suoritettavaan alempaan korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Bachelor of Arts -tutkintoon sisältyy luokanopettajan koulutus.
Tutkinnon ja opettajankoulutuksen kieli	englanti
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Opettajalisenssi, joka tuottaa kelpoisuuden opettaa luokkia 4–10 (9–15-vuotiaita).
Ammattikokemus Suomessa	Kaksi vuotta luokanopettajana suomalaisen opetussuunnitelman perusteiden mukaan annettavassa koulutuksessa
Ero Suomessa suoritettavaan koulutukseen	Koulutus on tasoltaan alempi kuin Suomessa suoritettava luokanopettajan koulutus eikä ole antanut tutkimuksellisia valmiuksia. Koulutukseen ei sisälly opintoja useassa sellaisessa oppiaineessa, jotka Suomessa sisältyvät luokanopettajan monialaisiin opintoihin.

Opetushallituksen päätös riittävästä opinnoista vieraskielisessä opetuksessa:

Opetushallitus on päättänyt opetustoimen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen (986/1998) 21 §:n nojalla, sellaisena kuin se on 21.6.2000 annetussa asetuksessa (592/2000), että XX:llä on riittävät opinnot luokanopetuksen antamiseen englanninkielisessä perusopetuksessa, sen jälkeen kun hän on suorittanut kelpoisuuskokeen kahdessa aihealueessa, jotka ovat opettajuutta tutkimassa ja opetusnäyte luokanopetuksessa.

Hakijan tulee osoittaa perehtyneensä kelpoisuuskokeessa erityisesti luonnontieteellisten aineiden (biologia, fysiikka ja kemia) sekä taito- ja taideaineiden (musiikki, liikunta ja käsityö) opettamiseen.

Kelpoisuuskokeen voi suorittaa suomen kielellä Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa tai Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa tai englannin kielellä Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa.

Päätös perustuu hakijan suorittamiin opintoihin ja siihen, että hän on täysin kelpoinen opettaja vastaaviin tehtäviin Kanadassa Ontarion provinssissa. Päätöksessä on huomioitu myös hakijan Suomessa hankkima työkokemus luokanopettajan tehtävässä.

5.3.2 Aineenopetus

Esimerkki:

Tutkinnon suoritusmaa	Yhdysvallat
Hakijan tutkinto	Bachelor of Arts pääaineena espanjan kieli, 2008. Tutkinto on akateeminen loppututkinto, johon johtaneet opinnot ovat olleet nelivuotiset. Tutkinto rinnastetaan tasoltaan Suomessa suoritettavaan alempaan korkeakoulututkintoon.
Hakijan opettajankoulutus	Bachelor of Arts -tutkintoon sisältyy opettajankoulutus.
Tutkinnon ja opettajankoulutuksen kieli	englanti
Hakijan ammattipätevyys lähtömaassa	Opettajalisenssi, joka tuottaa kelpoisuuden antaa espanjan kielen aineenopetusta koko perusopetusta ja lukiota vastaavilla tasoilla.
Ammattikokemus Suomessa	Ei.
Ero Suomessa suoritettavan koulutukseen	Koulutus on tasoltaan alempi kuin Suomessa suoritettava aineenopettajan koulutus eikä ole antanut tutkimuksellisia valmiuksia.

Opetushallituksen päätös riittävästä opinnoista vieraskielisessä opetuksessa:

Opetushallitus on päättänyt opetustoimen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen (986/1998) 21 §:n nojalla, sellaisena kuin se on 21.6.2000 annetussa asetuksessa (592/2000), että XX:llä on riittävät opinnot espanjan kielen aineenopetuksen antamiseen englanninkielisessä perusopetuksessa sen jälkeen, kun hän on suorittanut kelpoisuuskokeen kahdessa aihealueessa, jotka ovat opettajuutta tutkimassa ja suomalainen koulu. Kelpoisuuskokeen voi suorittaa suomen kielellä Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa tai Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa tai englannin kielellä Åbo Akademin kasvatustieteellisessä tiedekunnassa.

Päätös perustuu hakijan suorittamiin opintoihin ja siihen, että hän on täysin kelpoinen opettaja vastaaviin tehtäviin Yhdysvalloissa Illinoisin osavaltiossa.

6. Steinerpedagoginen opetus ja montessoripedagogiikkaan perustuva esiopetus

Ulkomaanopinto- ja ammattipätevyyslain mukaisten päätösten lisäksi Opetushallitus antaa päätöksiä kelpoisuudesta steinerpedagogiseen opetukseen ja montessoripedagogiikkaan perustuvaan esiopetukseen. Päätökset perustuvat opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 21 §:ään.

Steinerpedagogiikkaan perustuvaa opetusta ovat kelpoisia antamaan kaikki, joilla on yleinen kelpoisuus opettaa vastaavantasoisessa koulutuksessa. Lisäksi kelpoisia ovat ne, jotka ovat suorittaneet Opetushallituksen riittäviksi katsomat opinnot Suomessa tai ulkomailla.

Ulkomailla steinerpedagogiset opinnot suorittaneen tulee hakea Opetushallitukselta henkilökohtaista päätöstä osoittaakseen kelpoisuutensa.

Montessoripedagogiikkaan perustuvaa esiopetusta ovat kelpoisia antamaan kaikki, joilla on yleinen kelpoisuus opettaa vastaavantasoisessa koulutuksessa. Lisäksi kelpoisia ovat ne, joille Opetushallitus on antanut kelpoisuuden Suomessa tai ulkomailla suoritettujen opintojen perusteella.

Montessoripedagogiikkaan perustuvan esiopetuksen kelpoisuutta haluava voi hakea Opetushallitukselta henkilökohtaista päätöstä.

Esimerkki montessoriesiopetuksen päätöksestä:

Tutkinnon suoritusmaa	Suomi
Hakijan tutkinto	Yhteiskuntatieteiden maisterin tutkinto pääaineena sosiaalipsykologia ja yhtenä sivuaineena kasvatustiede (15 ov), 20xx
Hakijan opettajankoulutus	Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmeniassa suoritettu 40 opintoviikon laajuinen montessoriohjaajan koulutus

Opetushallituksen päätös riittävästä opinnoista montessoripedagogiikkaan perustuvassa esiopetuksessa:

Opetushallitus on päättänyt opetustoimen henkilöstön kelpoisuusehdoista annetun asetuksen (986/1998) 21 §:n nojalla, sellaisena kuin se on 21.6.2000 annetussa asetuksessa (592/2000), että XX:llä on riittävät opinnot montessoripedagogiikkaan perustuvan esiopetuksen antamiseen opetusryhmälle, johon ei kuulu perusopetuksen oppilaita, sen jälkeen kun hän on suorittanut lisäopintoina 25 opintopisteen laajuiset yliopiston tutkintovaatimusten mukaiset esi- ja alkuopetuksen opinnot.

Päätös perustuu siihen, että XX on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon ja montessoriohjaajan koulutuksen.

7. Päätöksen hakeminen ja hakemuksen käsittely

Päätöstä haetaan toimittamalla täytetty ja allekirjoitettu hakemuslomake tarvittavine liitteineen Opetushallitukselle. Tarkat ohjeet hakemuksen liitteistä löytyvät hakemusohjeesta. Hakemuslomake ja -ohje löytyvät Opetushallituksen verkkosivulta www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen. Lomake ja ohje on julkaistu suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Hakemusohje on lisäksi julkaistu venäjäksi.

Opetushallitus lähettää hakijalle tiedon hakemuksen vastaanottamisesta kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta. Tarvittaessa hakijaa pyydetään täydentämään hakemustaan. Hakemus otetaan käsittelyyn vasta, kun hakija on toimittanut Opetushallitukseen täytetyn ja allekirjoitetun hakulomakkeen ja kaikki tarvittavat liitteet.

Opetushallitus ottaa hakijaan yhteyttä, jollei haettua kelpoisuutta voida myöntää.

Hakemuksen keskimääräinen käsittelyaika on 3–4 kuukautta. Käsittelyaika vaihtelee sen mukaan, pyytääkö Opetushallitus tutkinnosta asiantuntijalausuntoja ulkopuolisilta.

Päätöksistä on valitusoikeus hallinto-oikeudelle. Valitusosoitus lähetetään päätöksen liitteenä.

Lisätietoa tutkintojen tunnustamisesta:

www.oph.fi/tutkintojentunnustaminen

Painettu
ISBN 978-952-13-4468-8
ISSN 1798-8950

Verkkajulkaisu
ISBN 978-952-13-4469-5
ISSN 1798-8969

Tutkintojen tunnustaminen ja vertailu -yksikkö tekee päätöksiä ulkomailla suoritettujen tutkintojen antamasta kelpoisuudesta, antaa vertailulausuntoja ulkomaisista toisen asteen tutkinnoista sekä edistää osaamisen tunnustamista.

Yksikkö toimii seuraavien verkostojen kansallisena tiedotuskeskuksena: Europassi, akateemisen tunnustamisen tiedonvaihto, ammattipätevyysdirektiivi ja tutkintojen viitekehys.